

Druk nr 1508

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

SPRAWOZDANIE
KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH

**o rządowym i poselskim projektach ustaw o
zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków
spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach
zrzeszających (druki nr 784 i 988)**

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 Regulaminu Sejmu - skierował w dniu 12 września 2002 r. projekt ustawy z druku nr 784, a w dniu 14 października 2002 r. skierował - po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu - projekt ustawy z druku nr 988 do Komisji Finansów Publicznych do pierwszego czytania.

Do prac nad projektami ustaw Prezydium Komisji Ustawodawczej wyznaczyło przedstawicieli Komisji.

Komisja Finansów Publicznych po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz po rozpatrzeniu tych projektów ustaw na posiedzeniach w dniach 8 października i 3 grudnia 2002 r. oraz 10 kwietnia 2003 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m uchwalić raczy załączony projekt ustawy.

Komisja - zgodnie z art. 43 ust. 3 Regulaminu Sejmu - przedstawia na żądanie wnioskodawców, następujące wnioski mniejszości:

- 1) w art. 1 skreślić zmianę 7;

2) art. 3 nadać brzmienie:

„Art. 3. Bank spółdzielczy, który przeznaczy nie mniej niż 85% zysku do podziału na fundusz zasobowy lub fundusz ryzyka zwalnia się do roku 2010 z zapłaty podatku dochodowego z operacji z członkami banków spółdzielczych w wysokości 75% tych dochodów.”;

3) art. 6 nadać brzmienie:

„Art. 6. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz.U. Nr 140, poz. 938, z 1998 r., Nr 160, poz. 1063, z 2000 r. Nr 53, poz. 648, Nr 62, poz. 718 i Nr 119, poz. 1252 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 110, poz. 1189 i Nr 154, poz. 1784 i poz. 1800, z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178) po art. 39 dodaje się art. 39a w brzmieniu:

„Art. 39a. Banki pomniejszają kwotę naliczonej rezerwy obowiązkowej o kwotę stanowiącą równowartość 500 000 euro, obliczoną według kursu średniego ogłaszanego przez NBP z ostatniego dnia miesiąca stanowiącego podstawę naliczenia rezerwy obowiązkowej, a w przypadku, gdy w tym dniu nie ogłoszono takiego kursu, według ostatniego kursu ogłoszonego przed tym dniem.”;

4) art. 6 nadać brzmienie:

„Art. 6. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz.U. Nr 140, poz. 938, z 1998 r., Nr 160, poz. 1063, z 2000 r. Nr 53, poz. 648, Nr 62, poz. 718 i Nr 119, poz. 1252 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 110, poz. 1189 i Nr 154, poz. 1784 i poz. 1800, z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178) po art. 39 dodaje się art. 39a w brzmieniu:

„Art. 39a. Banki pomniejszają kwotę naliczonej rezerwy obowiązkowej o kwotę stanowiącą równowartość 300 000 euro, obliczoną według kursu średniego ogłaszanego przez NBP z ostatniego dnia miesiąca stanowiącego podstawę naliczenia rezerwy obowiązkowej, a w przypadku, gdy w tym dniu nie ogłoszono takiego kursu, według ostatniego kursu ogłoszonego przed tym dniem.”.

Warszawa, dnia 10 kwietnia 2003 r.

Sprawozdawca

(-) Wojciech Jasiński

Przewodniczący Komisji
Finansów Publicznych

(-) Mieczysław Czerniawski

Projekt

U S T A W A
z dnia 2003 r.

**o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się
i bankach zrzeszających oraz ustawy o Narodowym Banku Polskim**

Art. 1.

W ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. Nr 119, poz. 1252, z 2001 r. Nr 111, poz. 1195 oraz z 2002 r. Nr 141, poz. 1178 i Nr 216, poz. 1824) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisy ustawy, z wyjątkiem art. 5a, art. 11-13 i art. 15, nie mają zastosowania do banków spółdzielczych innych niż określone w art. 2 pkt 1, których fundusze własne są nie mniejsze niż równowartość 5 000 000 euro, chyba że są zrzeszone na zasadach określonych w art. 16.”;

2) w art. 2:

a) w pkt 1 wyrazy „ustawie - Prawo bankowe” zastępuje się wyrazami „ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665)”;

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) banku zrzeszającym - należy przez to rozumieć Gospodarczy Bank Wielkopolski Spółka Akcyjna - Spółdzielcza Grupa Bankowa w Poznaniu, Bank Polskiej Spółdzielczości Spółka Akcyjna w Warszawie, Mazowiecki Bank Regionalny Spółka Akcyjna w Warszawie, jak również bank powstały w wyniku połączenia się co najmniej dwóch z tych banków, pod warunkiem że zrzesza co najmniej jeden bank spółdzielczy na zasadach określonych w art. 16 i którego fundusze własne stanowią co najmniej czterokrotność kwoty określonej w art. 32 ust. 1 ustawy - Prawo bankowe, z zastrzeżeniem art. 28.”;

c) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) uprawnionych osobach - należy przez to rozumieć osoby, które:

a) od dnia przekształcenia Banku Gospodarki Żywnościowej w spółkę akcyjną do dnia wejścia w życie ustawy przepracowały łącznie co najmniej 3 lata w BGŻ Spółka Akcyjna, banku spółdzielczym lub

banku regionalnym i zrzeszającym działającym na podstawie ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o restrukturyzacji banków spółdzielczych i Banku Gospodarki Żywnościowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 80, poz. 369, z 1995 r. Nr 142, poz. 704, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 121, poz. 770 i Nr 140, poz. 939 oraz z 2000 r. Nr 119, poz. 1252),

b) przepracowały łącznie co najmniej dziesięć lat w państwowospółdzielczym Banku Gospodarki Żywnościowej, bądź w Banku Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna, a z którymi rozwiązano stosunek pracy wskutek przejścia na emeryturę lub rentę albo z przyczyn określonych w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2002 r. Nr 112, poz. 980),

c) po przepracowaniu łącznie dziesięciu lat w państwowospółdzielczym Banku Gospodarki Żywnościowej, bądź w Banku Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna zostały przejęte przez inne zakłady pracy w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy.”,

d) dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) pieniądzu elektronicznym - należy przez to rozumieć pieniądz elektroniczny określony w art. 4 pkt 5 ustawy - Prawo bankowe.”;

3) po art. 2 dodaje się art. 2a w brzmieniu:

„Art. 2a. Ilekroć w ustawie jest mowa o równowartościach kwot wyrażonych w euro, należy przez to rozumieć kwoty obliczone w złotych według średniego kursu wynikającego z tabeli kursów ogłaszanej przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na koniec roku poprzedzającego rok osiągnięcia określonego poziomu funduszy własnych.”;

4) w art. 5:

a) w ust. 1 po wyrazach „art. 6” dodaje się wyrazy „ust. 1”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Bank spółdzielczy posiadający fundusze własne wyższe niż równowartość 1 000 000 euro, lecz niższe niż równowartość 5 000 000 euro może prowadzić działalność na terenie województwa, w którym znajduje się jego siedziba oraz na terenie powiatów, w których znajdują się jego placówki wykonujące czynności bankowe, o których mowa w art. 6 ust. 1 i 3.

1b. Bank spółdzielczy posiadający fundusze własne równe lub wyższe niż równowartość 5 000 000 euro może prowadzić działalność na obszarze całego kraju.”,

c) w ust. 2 po wyrazach „ust. 1” dodaje się wyrazy „i ust. 1a”;

5) po art. 5 dodaje się art. 5a w brzmieniu:

„Art. 5a. 1. Bank spółdzielczy, którego fundusze własne obniżyły się poniżej wartości określonej w art. 5 ust. 1a i 1b, jest obowiązany nie-

zwłocznie powiadomić o tym fakcie Komisję Nadzoru Bankowego, która w związku z tym obniżeniem może ograniczyć zakres działalności banku związany z wysokością funduszy własnych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do banku, o którym mowa w art. 1 ust. 2, również w przypadku obniżenia funduszy własnych poniżej wartości określonej w tym przepisie.”;

6) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. 1. Banki spółdzielcze, po uzyskaniu zgodnie z ustawą - Prawo bankowe zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, mogą wykonywać następujące czynności bankowe:

- 1) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
 - 2) prowadzenie innych rachunków bankowych,
 - 3) udzielanie kredytów,
 - 4) udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych,
 - 5) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
 - 6) udzielanie pożyczek pieniężnych,
 - 7) udzielanie pożyczek i kredytów konsumenckich w rozumieniu przepisów odrębnej ustawy,
 - 8) operacje czekowe i wekslowe,
 - 9) wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
 - 10) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
 - 11) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
 - 12) udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
 - 13) wykonywanie innych czynności bankowych w imieniu i na rzecz banku zrzeszającego.
2. Czynności bankowe, o których mowa w ust. 1 pkt 3, 4, 6, 7 i 12, banki spółdzielcze mogą wykonywać z osobami fizycznymi zamieszkującymi lub prowadzącymi przedsiębiorstwo na terenie działania banku spółdzielczego lub z osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, a posiadającymi zdolność prawną, mającymi siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania banku spółdzielczego. Czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 12, banki spółdzielcze mogą wykonywać w zakresie i trybie uzgodnionym z bankiem zrzeszającym.
 3. Banki spółdzielcze, posiadające fundusze własne wyższe niż równowartość 1 000 000 euro, po uzyskaniu zgodnie z ustawą - Prawo bankowe zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, mogą także wykonywać czynności polegające na rozliczaniu i umarzaniu pieniądza elektronicznego.”;

7) w art. 15:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Banki spółdzielcze mogą tworzyć związki rewizyjne określone w ustawie - Prawo spółdzielcze.”,

b) ust. 2 skreśla się,

c) ust. 6 skreśla się;

8) w art. 16 po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Zamiar wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 4, bank spółdzielczy jest obowiązany zgłosić Komisji Nadzoru Bankowego. Komisja Nadzoru Bankowego w terminie miesiąca od dnia otrzymania zgłoszenia o zamiarze wypowiedzenia - w przypadku gdy to wypowiedzenie mogłoby prowadzić do naruszenia przepisów prawa, interesów klientów lub zagrożenia bezpieczeństwa gromadzonych środków w banku spółdzielczym - może zalecić podjęcie działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości.

4b. W przypadku braku realizacji zaleceń, o których mowa w ust. 4a, Komisja Nadzoru Bankowego może zastosować środki określone w art. 138 ustawy - Prawo bankowe.”;

9) w art. 17 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Ograniczenia, o których mowa w ust. 2, nie stosuje się do banków zrzeszających.”;

10) uchyla się art. 18;

11) w art. 23 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku połączenia się banków zrzeszających dla banków spółdzielczych obowiązująca jest umowa zrzeszenia banku przejmującego. Banki spółdzielcze zrzeszone z bankiem przejętym mogą wypowiedzieć tę umowę w okresie jednego miesiąca od daty połączenia, z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia.”;

12) w art. 31 wyraz „2” zastępuje się wyrazem „3”;

13) w art. 33:

a) w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Środki pieniężne o wartości odpowiadającej środkom otrzymanym przez banki z tytułu obligacji, które zostają umorzone, przeznacza się na udzielanie pomocy finansowej wspierającej procesy łączenia banków spółdzielczych oraz realizowane w tych bankach przedsięwzięcia inwestycyjne, o których mowa w art. 35 ust. 3.”,

b) w ust. 2 wyrazy „z tytułu wykupu obligacji wraz z odsetkami” zastępuje się wyrazem „pieniężne”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie :

„4. W przypadku odstąpienia przez bank zrzeszający od restrukturyzacji wierzytelności banku spółdzielczego, prowadzonej przy wykorzystaniu obligacji restrukturyzacyjnych serii D, umorzeniu podlegają również obligacje przeznaczone na restrukturyzację tych wierzytelności, od któ-

rych prowadzenia bank zrzeszający odstąpił. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio, z tym że za dzień umorzenia obligacji przyjmuje się dzień odstąpienia przez bank zrzeszający od restrukturyzacji wierzytelności.”;

14) w art. 35 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Środki pieniężne, o których mowa w art. 32 pkt 1 i art. 33 ust. 1, 3 i 4, Bankowy Fundusz Gwarancyjny może przeznaczyć wyłącznie na udzielanie bankom spółdzielczym, w których nie występuje niebezpieczeństwo niewypłacalności, zwrotnej pomocy finansowej na warunkach korzystniejszych niż ogólnie stosowane dla tych banków.

2. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1, jest udzielana, jeżeli w ocenie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego sytuacja banku spółdzielczego pozwala na uznanie braku zagrożenia spłaty pożyczki, a ponadto bank spółdzielczy ustanowi odpowiednie prawne zabezpieczenia wierzytelności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.”;

15) w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Bank spółdzielczy w okresie korzystania z pomocy, o której mowa w art. 35 przeznacza nie mniej niż 80% nadwyżki bilansowej na zwiększenie funduszu zasobowego lub rezerwowego.”;

16) w art. 42:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa przekaze nieodpłatnie uprawnionym osobom do 15% akcji Banku Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna stanowiących własność Skarbu Państwa, w terminie 48 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.”,

b) w ust. 3 w zdaniu drugim skreśla się wyrazy „i zajmowane przez pracownika stanowisko”.

Art. 2.

Banki, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, są obowiązane dostosować prowadzoną działalność do wymogów określonych w art. 5a, art. 11-13 i art. 15 tej ustawy, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3.

1. Zwalnia się z podatku dochodowego od osób prawnych 75% dochodów banków spółdzielczych uzyskanych w wyniku operacji z członkami tych banków, do czasu uzyskania przez te banki zwiększenia sumy funduszy własnych do poziomu nie przekraczającego równowartości 1 000 000 euro, przeliczonej na walutę polską według kursu średniego euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w ostatnim dniu roku poprzedzającego rok osiągnięcia wymaganego progu kapitałowego.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy banków spółdzielczych, które:

- 1) w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nie spełniały wymogu, określonego w art. 172 ust. 3 pkt 3 ustawy - Prawo bankowe, oraz
- 2) przekazały na zwiększenie funduszu zasobowego co najmniej 90% wypracowanego zysku brutto ustalonego zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości - w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się uchwały walnego zgromadzenia w sprawie przeznaczenia tych środków finansowych; w tym przypadku podatek oraz zaliczki uprzednio zapłacone za dany rok podlegają zwrotowi w terminie 30 dni od dnia złożenia korekty zeznania.

Art. 4.

Przepis art. 3 ma zastosowanie po raz pierwszy do dochodu uzyskanego w roku podatkowym rozpoczynającym się w 2004 r.

Art. 5.

1. Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy wezwie osoby, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, do złożenia, w terminie 3 miesięcy od dnia wezwania, oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji Banku Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna.
2. Oświadczenia złożone przez osoby uprawnione przed wejściem niniejszej ustawy w życie, stają się skuteczne z dniem wejścia tej ustawy w życie.
3. Niezłożenie oświadczenia w terminie powoduje utratę prawa do nieodpłatnego nabycia akcji.
4. Po zakończeniu procesu zbierania oświadczeń od osób, o których mowa w ust. 1, Bank Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna sporządzi ostateczną zbiorczą listę osób uprawnionych.
5. Spory powstałe na tle prawa do nieodpłatnego nabycia akcji Banku Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna rozpatrują sądy powszechne.

Art. 6.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz.U. Nr 140, poz. 938, z 1998 r., Nr 160, poz. 1063, z 2000 r. Nr 53, poz. 648, Nr 62, poz. 718, Nr 119, poz. 1252, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 110, poz. 1189, Nr 154, poz. 1784 i poz. 1800, z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178) po art. 40 dodaje się art. 40a i 40b w brzmieniu:

- „Art. 40a. 1. Zwalnia się banki z obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej, o której mowa w art. 38 ust. 2:
- 1) do kwoty 2 000 000 zł, do dnia wejścia Polski do Unii Europejskiej,
 - 2) do kwoty 1 200 000 zł, do dnia pełnego członkostwa Polski w Unii Gospodarczej i Walutowej.
2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy banków, które co najmniej 85% zysku do podziału przekażą na zwiększenie:

- 1) funduszu zapasowego - w banku państwowym, w banku w formie spółki akcyjnej, w oddziale banku zagranicznego,
- 2) funduszu zasobowego - w banku spółdzielczym.

3. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również banków, które rok obrotowy zakończyły stratą wykazaną w sprawozdaniu finansowym, zatwierdzonym przez walne zgromadzenie.

Art. 40b. Zwolnienie, o którym mowa w art. 40a, dotyczy rezerwy obowiązkowej odprowadzanej przez banki począwszy od dnia 31 lipca 2003 r.”.

Art. 7.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

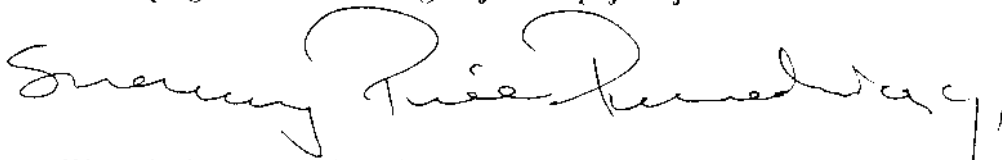

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekt. Min. DH/1284/2003/DPE-MS

Warszawa, 22.04, 2003 r.

**Pan
Mieczysław Czerniawski
Przewodniczący
Komisji Finansów Publicznych
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej**

Opinia do sprawozdania Komisji Finansów Publicznych (druk nr 1508) o rządowym i poselskim projektach ustaw o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (druki nr 784 i 988), wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494), w związku z art. 42 ust. 4 i art. 73 ust. 3 Regulaminu Sejmu przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedstawionym sprawozdaniem Komisji Finansów o rządowym i poselskim projektach ustaw o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (pismo nr FPB-0150-166-03), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię w stosunku do ww. projektu ustawy:

- I. Przedmiotem projektowanej regulacji jest usprawnienie funkcjonowania sektora bankowości spółdzielczej w Polsce, a tym samym realnej poprawy pozycji sektora bankowości spółdzielczej oraz jakości usług finansowych świadczonych przez banki spółdzielcze na rzecz społeczności lokalnych.
- II. Główną regulacją prawa wspólnotowego w zakresie opiniowanego projektu jest Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/12/WE z 20 marca 2000 dotycząca podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz.Urz. WE L

126, 26.5.2000), zmieniana przez Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/28/WE z dnia 18 września 2000 r. (Dz. Urz. WE L 275, 27.10.2000). Dyrektywa 2000/12/WE zastąpiła wiele obowiązujących wcześniej przepisów dotyczących świadczenia usług w bankowości, w tym podstawowe dotychczas regulacje takie, jak:

- Dyrektywa Rady 77/780/EWG z dnia 12 grudnia 1977 r. w sprawie koordynacji ustaw, regulacji i przepisów administracyjnych o podejmowaniu i prowadzeniu działalności instytucji kredytowych,

- Dyrektywa Rady 89/646/EWG z dnia 15 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji ustaw, regulacji i przepisów administracyjnych o podejmowaniu i prowadzeniu działalności instytucji kredytowych oraz zmiany Dyrektywy 77/780/EWG.

III. Zgodnie z art. 5 Dyrektywy 2000/12/WE wysokość funduszy własnych instytucji kredytowej nie może obniżyć się poniżej poziomu kapitału założycielskiego wymaganego w chwili udzielenia zgody na prowadzenie działalności bankowej. Wyżej wymieniony limit został ustalony w wysokości 5 mln Euro. Jednakże na podstawie art. 5 ust. 2 Dyrektywy 2000/12/WE Państwa Członkowskie zachowują możliwość przyznania ww. zgody poszczególnym kategoriom instytucji kredytowych, których kapitał założycielski wynosi mniej niż 5 mln Euro, nie może wynosić on jednak mniej niż 1 mln Euro.

IV. Strona Polska, akceptując wymóg posiadania minimalnego poziomu funduszy własnych przez instytucje kredytowe, uzyskała okres przejściowy, zgodnie z którym nie stosuje się do 31 grudnia 2007 roku określonego w art. 5 ust. 2 dyrektywy 2000/12/WE wymogu dotyczącego kapitału początkowego do spółdzielczych instytucji kredytowych. Jednocześnie Polska zobowiązała się zapewnić, aby kapitał początkowy przewidziany dla tych spółdzielczych instytucji kredytowych, nie był niższy niż 300 000 Euro do 31 grudnia 2005 r. oraz nie był niższy niż 500 000 Euro od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2007 r.

V. Projektowany art. 3 opiniowanej ustawy wprowadza zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych 75% dochodów banków spółdzielczych uzyskanych w wyniku operacji z członkami tych banków, do czasu uzyskania przez te banki zwiększenia sumy funduszy własnych do poziomu nie przekraczającego równowartości 1 000 000 Euro. Zgodnie z projektowanym ustępem 2 art. 3 powyższe zwolnienie odnosi się do banków

spółdzielczych, które nie spełniały dwóch warunków: a) wymogu, określonego w art. 172 ust. 3 pkt 3 ustawy – Prawo bankowe, czyli posiadania sumy funduszy własnych nie niższego od równowartości 1 000 000 Euro . b) banków które przekazały na zwiększenie funduszu zasobowego co najmniej 90% wypracowanego zysku brutto. W tym miejscu należy podkreślić, że określony w art. 172 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy obowiązek uzyskania zwiększenia funduszy własnych przewiduje niezgodny z wyżej opisanym okresem przejściowym harmonogram dochodzenia do poziomu funduszy własnych dla instytucji kredytowych przewidzianych przez art. 5 ust. 2 Dyrektywy 2000/12/WE.

VI. Zwolnienie z podatku dochodowego należy uznać za jedną z form pomocy publicznej, do której odnosi się art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Zgodnie z art. 87 ust. 1 TWE za pomoc publiczną niezgodną z regułami wspólnego rynku, w zakresie - w jakim narusza wymianę między Państwami Członkowskimi - uznaje się wszelką pomoc udzielaną przez Państwo lub ze źródeł państwowych, bez względu na formę, która przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub niektórych gałęzi produkcji zakłóca konkurencję lub grozi jej zakłóceniem. Od wspomnianej zasady istnieje wiele wyłączeń przewidzianych zarówno w samym Traktacie (art. 87 ust. 2 i art. 87 ust. 3 TWE), a także szczegółowych regulacjach dotyczących pomocy sektorowej, jak i horyzontalnej.

VII. Zwolnienie z podatku dochodowego przewidziane w projektowanym artykule 3 udzielane jest aż do momentu uzyskania przez te banki zwiększenia sumy funduszy własnych do poziomu nie przekraczającego równowartości 1 000 000 Euro. Zgodnie ze wspólnotowymi regułami udzielania pomocy publicznej dana pomoc może być udzielona w określonych ramach czasowych. Sformułowanie zawarte w projektowanym artykule 3 wydaje się w tym względzie zbyt ogólne.

Poza tym regulacja przewidująca udzielenie pomocy publicznej powinna w formie programu podlegać procedurze notyfikacji, przed akcesją - na podstawie przepisów Rozdziału 6 ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu udzielania pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz.U. 2002 Nr 141, poz. 1177) - Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów), a po akcesji - na podstawie art. 88 ustęp 3 TWE - Komisji Europejskiej.

Jednocześnie przewidziane w projektowanym art. 3 zwolnienie z podatku dochodowego powinno być w całości przeznaczone na zwiększenie funduszy własnych banków

spółdzielczych, o ile uzasadnieniem zastosowania takiej pomocy publicznej ma być wykonanie zobowiązania Polski wynikającego z Traktatu Akcesyjnego, o którym mowa w p. IV niniejszej opinii.

VIII. Mając na uwadze powyższe należy uznać, że przewidziane w art. 3 projektowanej ustawy, a także w drugim wniosku mniejszości zwolnienie z podatku dochodowego dla określonych banków spółdzielczych jest niezgodne ze wspólnotowymi zasadami udzielania pomocy publicznej.

IX. W projektowanym artykule 6 opiniowanej ustawy nowelizowana jest ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 1997 r., Nr 140, poz. 938 z późn. zm.) Wprowadzana zmiana przewiduje zwolnienie banków z obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej, o której mowa w art. 38 ust. 2 ww. ustawy. Zwolnienie dotyczy banków, które co najmniej 85% zysku przełożą na zwiększenie funduszu zapasowego - w banku państwowym, w banku w formie spółki akcyjnej, w oddziale banku zagranicznego, a funduszu zasobowego - w banku spółdzielczym. Powyższe zwolnienie dotyczy także w myśl projektowanego ustępu 3 art. 6 banków, które rok obrotowy zakończyły stratą wykazaną w sprawozdaniu finansowym. Do chwili wejścia Polski do Unii Europejskiej ww. zwolnienie ma mieć zastosowanie do kwoty 2 000 000 Euro, natomiast do dnia pełnego członkostwa Polski w Unii Gospodarczej i Walutowej do kwoty 1 200 000 Euro.

Kwestie dotyczące naliczania rezerwy obowiązkowej, w tym ewentualnych odliczeń od kwoty rezerwy, reguluje artykuł 5 Rozporządzenia EBC nr 2818/98 z 1 grudnia 1998 w sprawie stosowania rezerw obowiązkowych (Dz. Urz. WE L 356, 30.12.98). Jednakże przepisy ww. rozporządzenia mają zastosowanie do tych państw członkowskich, które przyjęły Euro, tym samym nie będą one miały zastosowania w dniu akcesji w stosunku do Polski.

X. Zwolnienie z obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej, w kształcie przewidzianym w opiniowanej ustawie, stanowi jednocześnie niedopuszczalną pomoc publiczną, w myśl art. 87 TWE, zakłóca bowiem konkurencję poprzez uprzywilejowanie określonej gałęzi gospodarki. Można tego rodzaju pomocy publicznej przedstawić zarzuty podobne do tych wymienionych w p. VII niniejszej opinii w zakresie pomocy publicznej dla banków spółdzielczych w postaci zwolnień

od podatków dochodowych. Projektowane rozwiązanie nie zakłada bowiem, że środki uzyskane przez poszczególne banki z tytułu przewidzianego w projekcie zwolnienia z obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej zostaną wykorzystane tylko w celu zwiększenia funduszu zapasowego czy też w przypadku banków spółdzielczych funduszu zasobowego, a nie generalnie zwiększenia konkurencyjności danego banku na rynku.

- XI. W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej.**

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Grzegorz Kołodko
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Finansów

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSHKRETARZ STANU
Jarostaw Betras